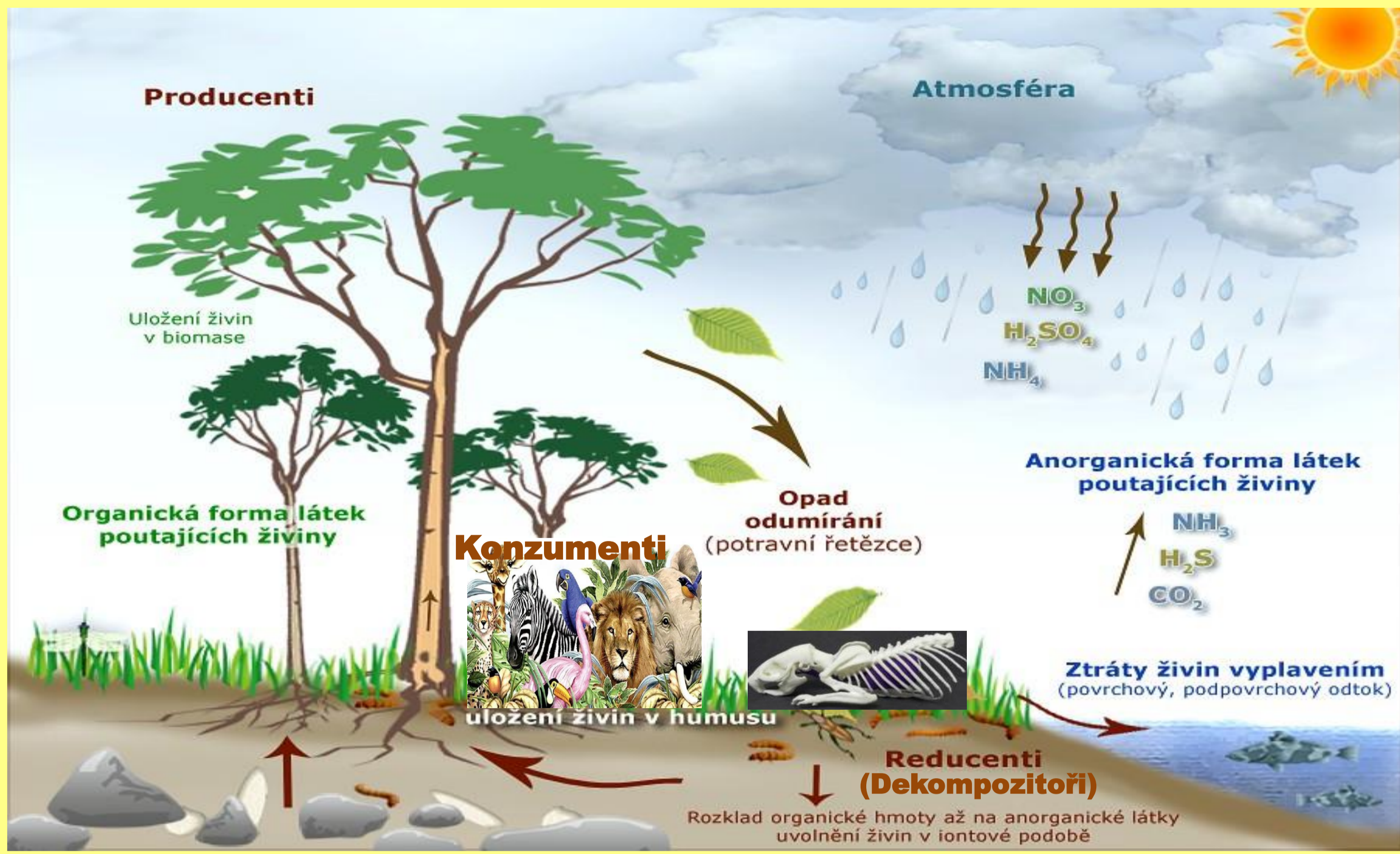
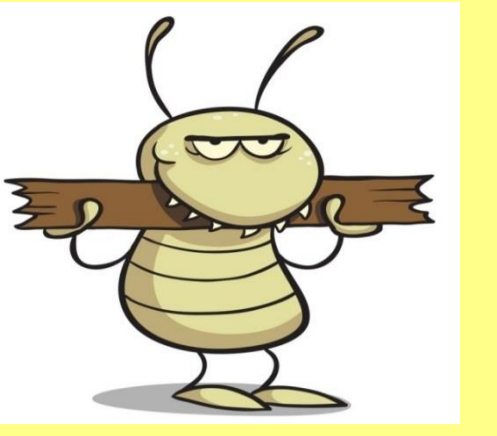
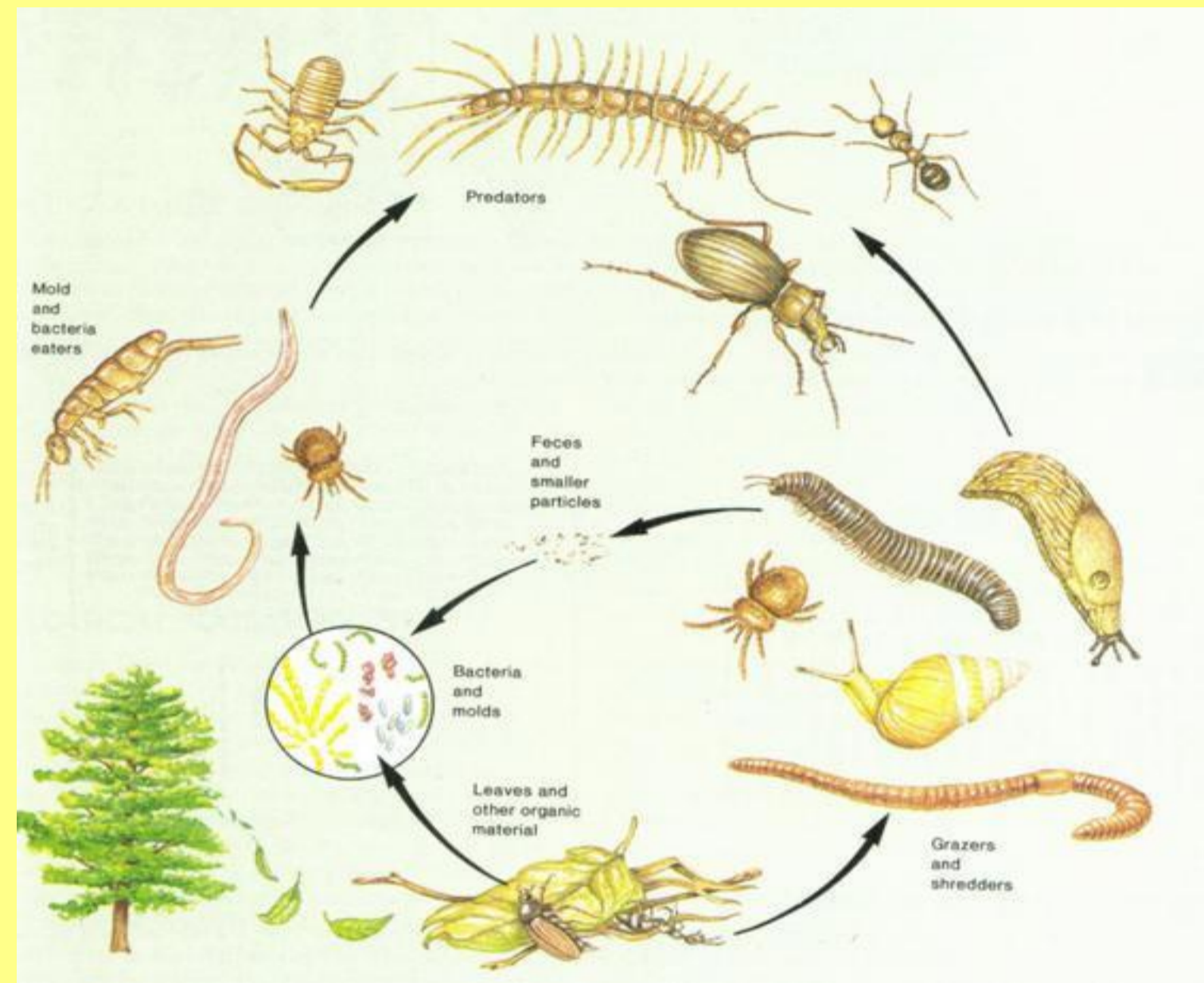
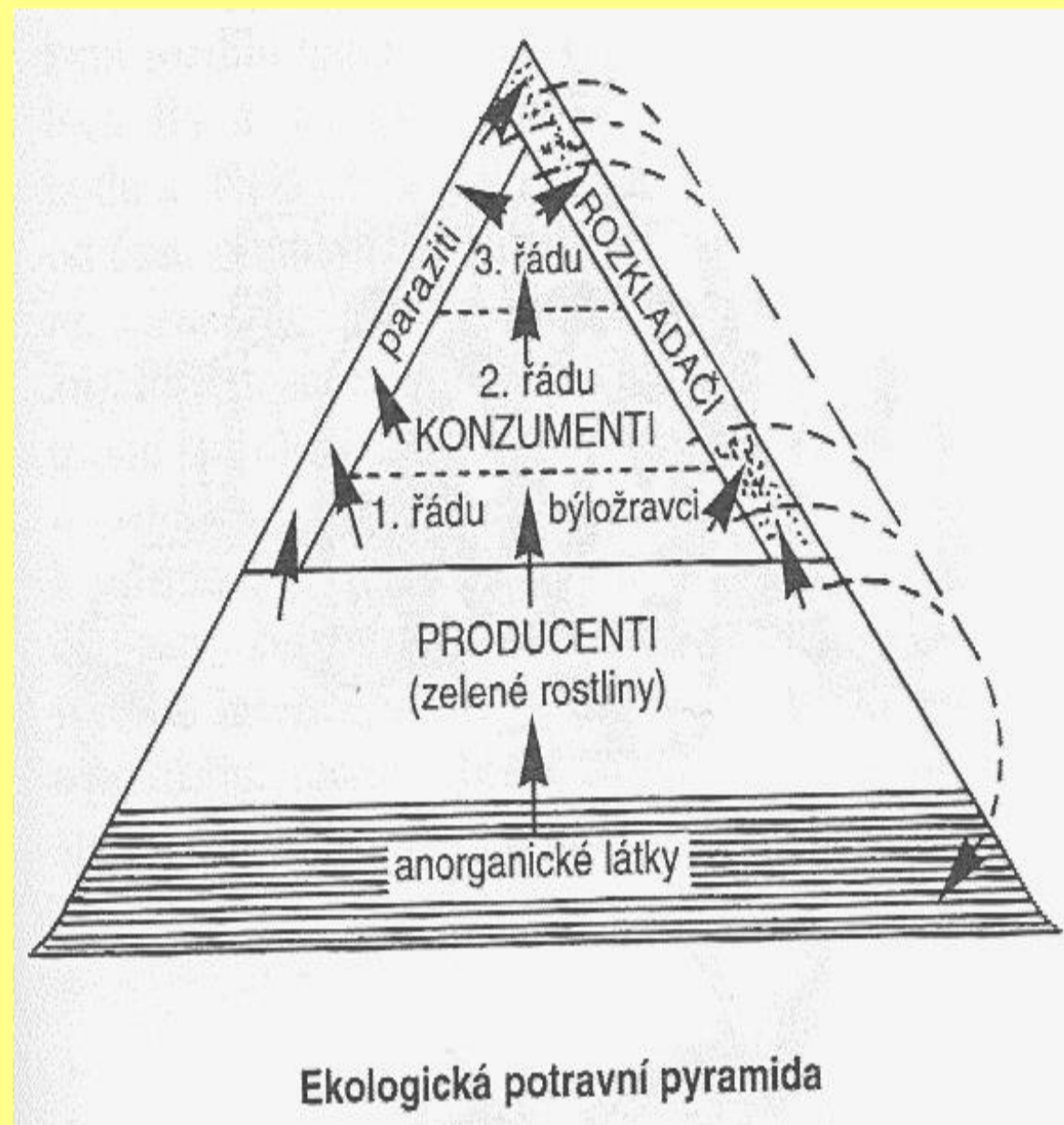

Dekompozitori (rozkladači, reducenti)

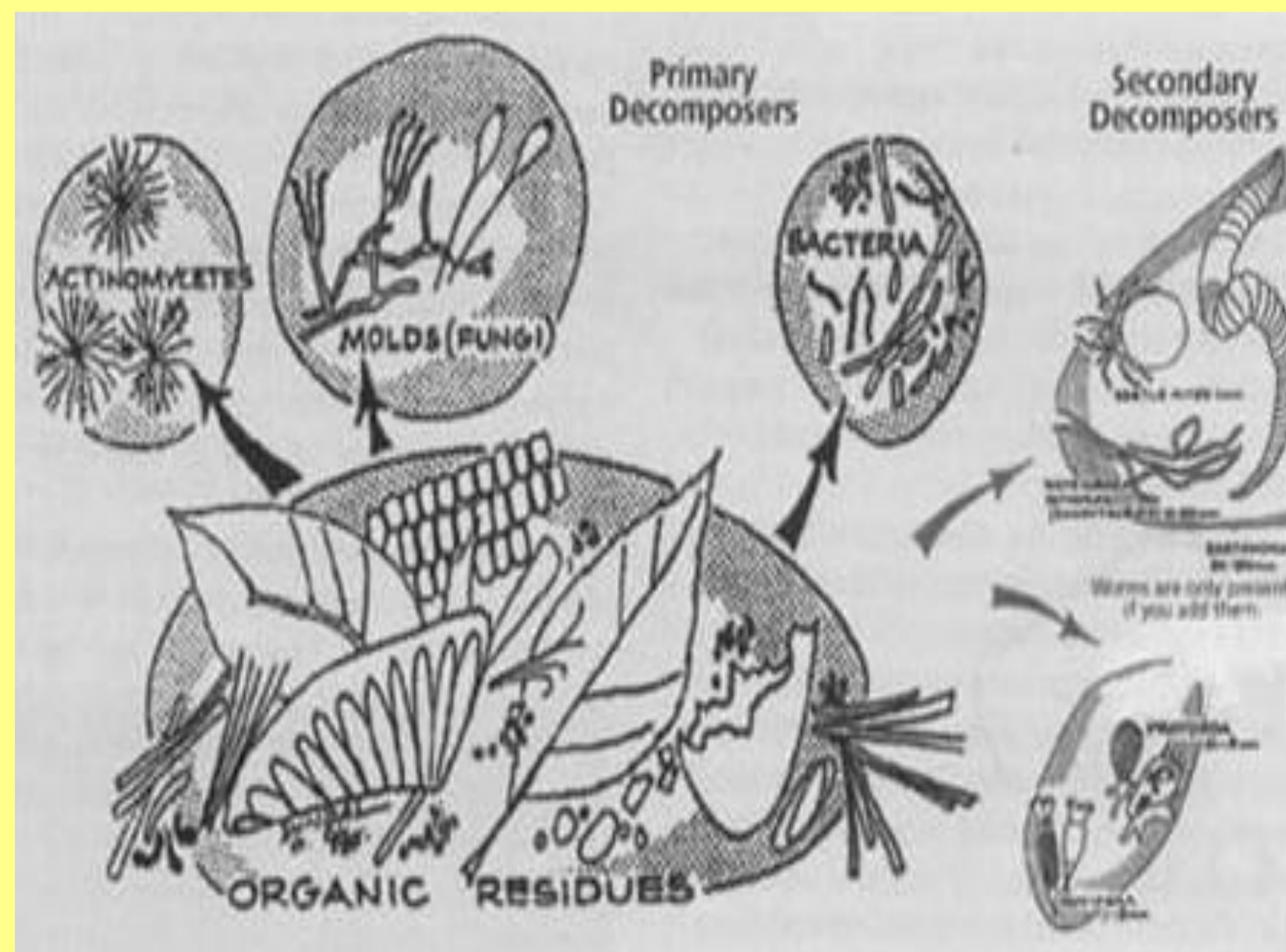
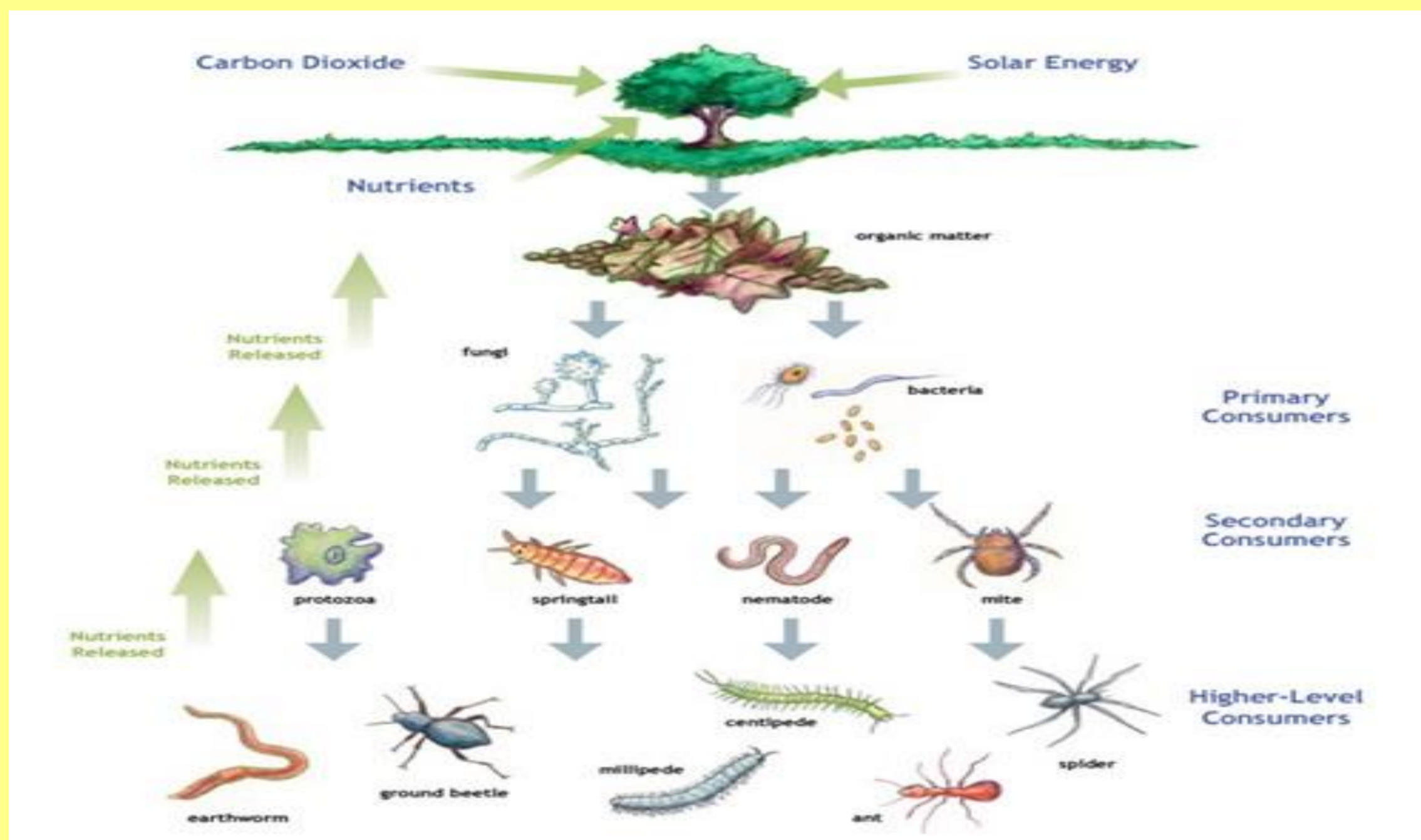
Jsou součástí edafonu a dokážou rozložit organické látky naprodukované primárními a sekundárními producenty (konzumenti), tedy odumřelá těla všech organismů na látky anorganické a zpřístupnit je opět primárním producentům. Tím se uzavírá celý koloběh látek (živin) v ekosystému, ale zároveň i začíná.

Dekompozice (rozklad) je postupná dezintegrace mrtvé organické hmoty, vrcholící **mineralizací**, tedy úplnou přeměnou na látky anorganické, jako je voda, oxid uhličitý a minerální formy biogenních prvků (např. NH_3 , SO_4^{2-}). Rozkladu podléhají jak části těl (spadané listy, mrtvé kusy kůže), tak i celé organismy poté, co zemrou, v půdě také kořenové exudáty.

Neúplná mineralizace - **humifikace** je proces enzymatických a biochemických pochodů, při nichž se z meziproduktů rozkladu tvoří resyntézou humusové látky. Mají poměr uhlíku k dusíku 1:10, hnědou až černohnědou barvu a vlastnosti koloidů, dále relativně odolné vůči mikrobiálnímu rozkladu. Tyto procesy probíhají buď uvnitř těl půdních organismů nebo působením exoenzymů mimo jejich těla.

Humusové látky - významné svou vysokou iontovou výměnou kapacitou (zadržování a výměna živin), jsou zdrojem energie, podporují půdní agregaci a zlepšují tak pórovitost, provzdušenost, retenci a akumulaci vody.

Návrat živin do půdy je daný z části kvalitou opadu, klimatickými podmínkami a jejich vlivem na činnost rozkládajících půdních organismů.

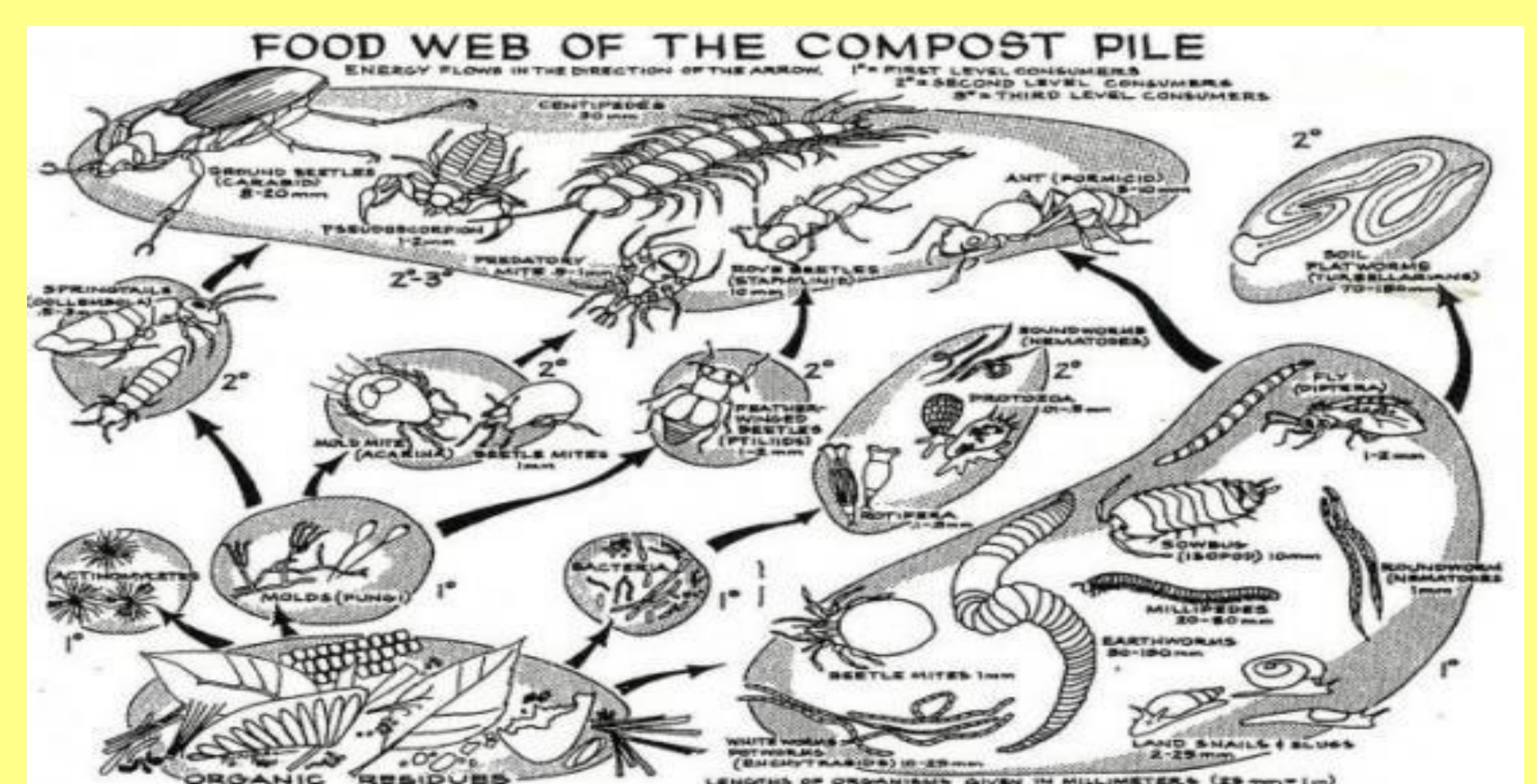
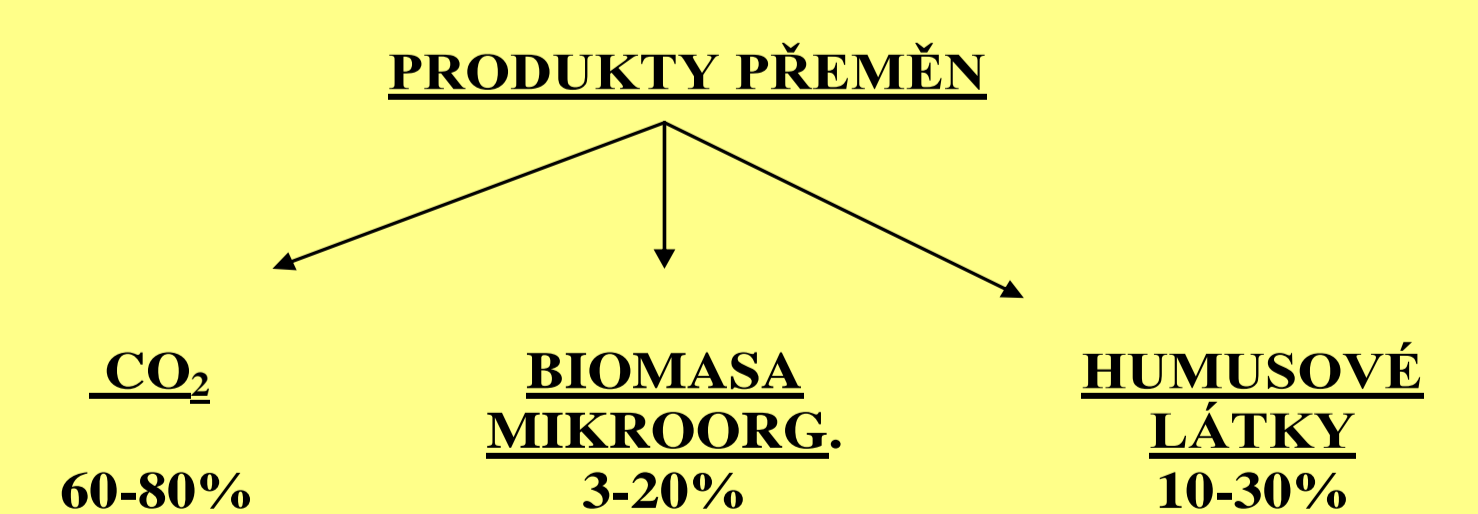
•Destruenti

někdy bývají zařazováni mezi konzumenty a to konzumenty saprofágní - žijí se odumřelými částmi rostlin a živočichů a řadíme sem např. různé druhy hmyzu.

•Reducenti (rozkladači)

baktérie a houby rozkládající organické látky až na minerální látky

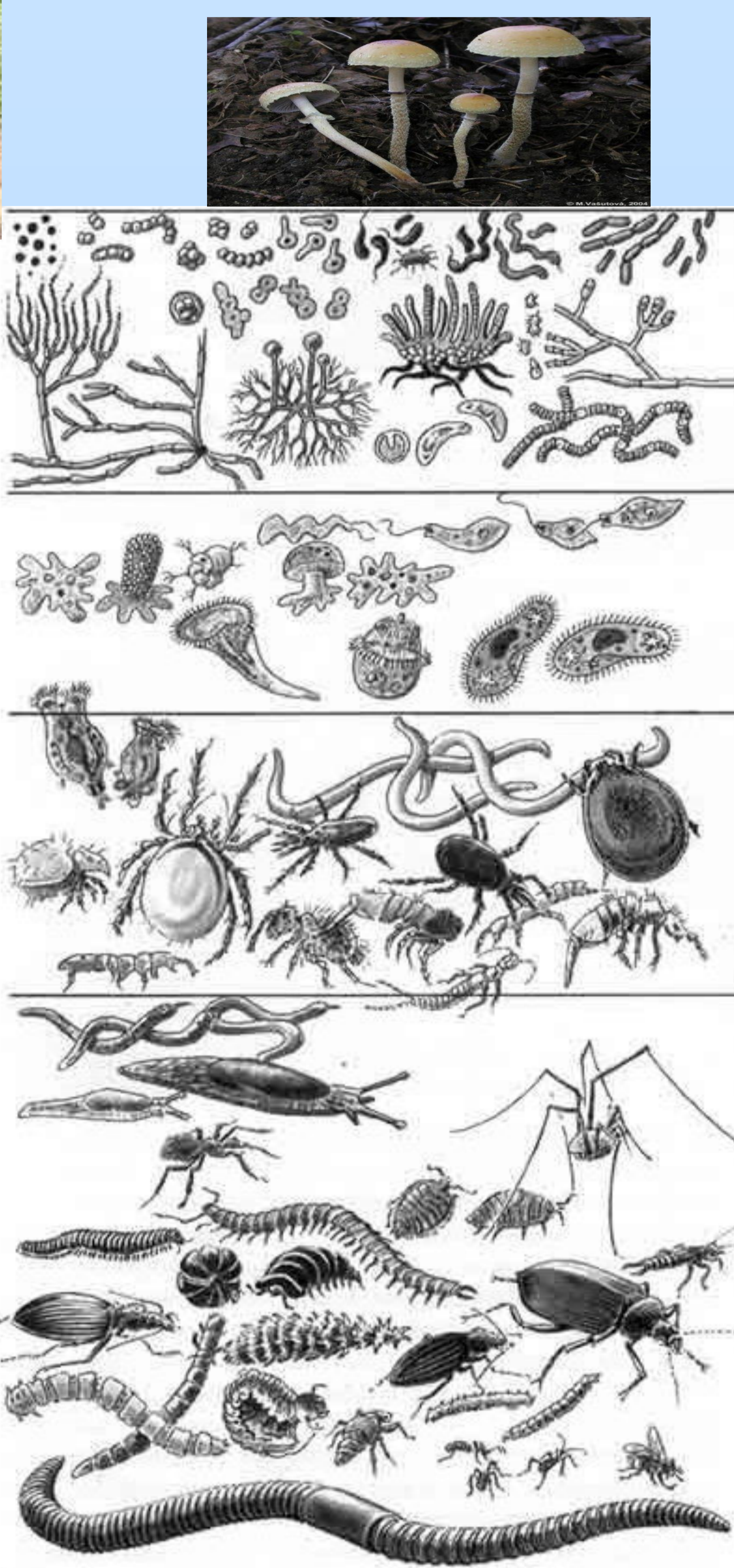
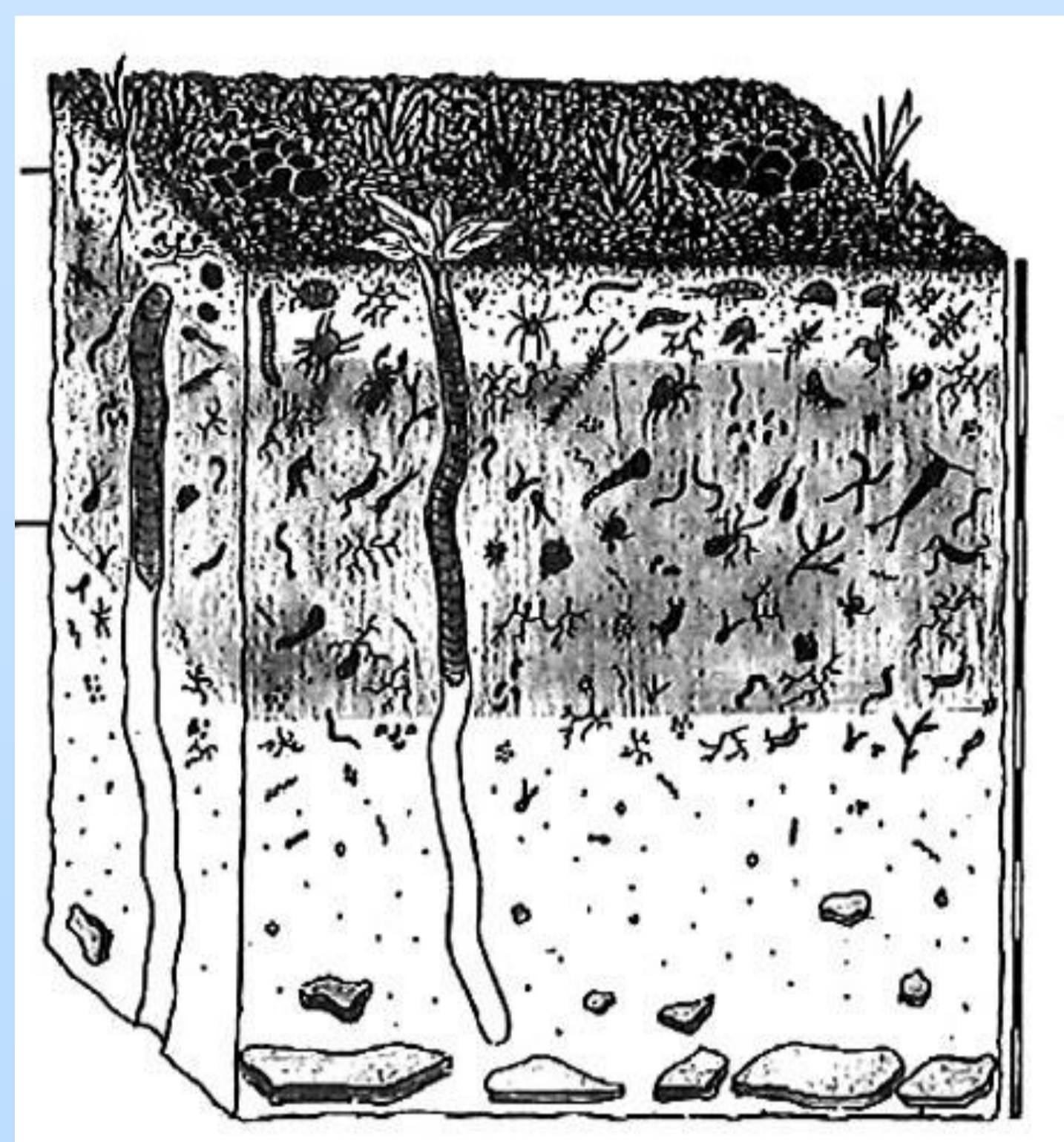
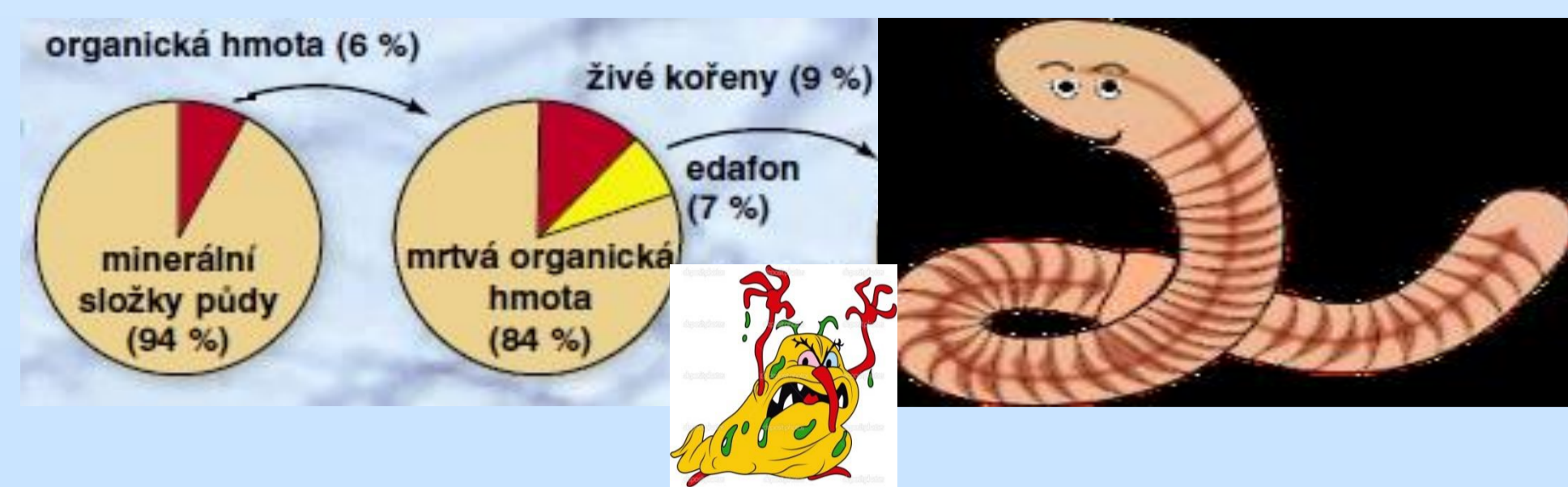
Každý člen řetězce rozkládá jen část organické hmoty. Žádný dekompozitor není schopen sám rozložit organickou hmotu až na látky minerální.

Edafon

je společenstvo všech mikroorganismů, rostlin, živočichů žijících trvale či dočasně v půdě.

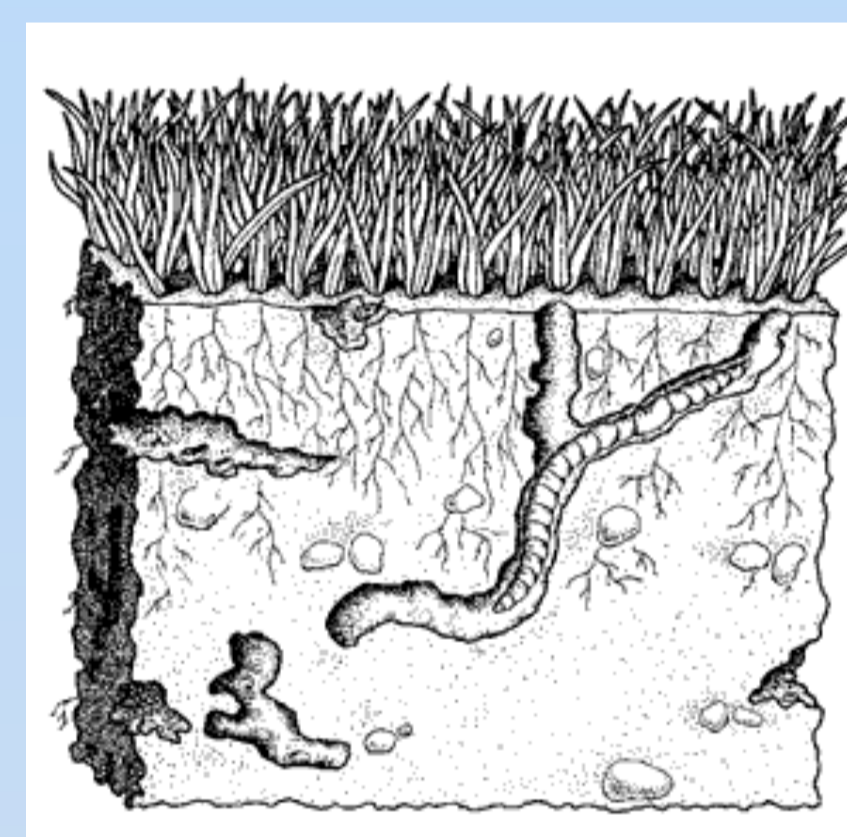
Kdo či co to je, a kolik?

druh organismu	počet jedinců/m ²	hmotnost/m ²
Mikroedafon		
bakterie	1 000 000 000 000	50 g
aktinomyceety	10 000 000 000	50 g
houby (plísně)	1 000 000 000	100 g
jednobuněčné řasy	1 000 000	1 g
bičíkovci	500 000 000 000	
kořenonožci	100 000 000 000	10 g
nálevníci	1 000 000	
viřníci	25 000	0,01 g
Mezoedafon		
hlístice	100 000	1 g
roztoci	100 000	1 g
chvostoskoci	50 000	0,5 g
Makroedafon		
mnohoštětinatci	10 000	2 g
plži	50	1 g
pavoukovci	50	0,2 g
svinky a stínky	50	0,5 g
stonožky a mnohonožky	300	4,5 g
brouci a jeho larvy	100	1,5 g
další hmyz a jeho larvy	250	2 g
žížaly	80	40 g

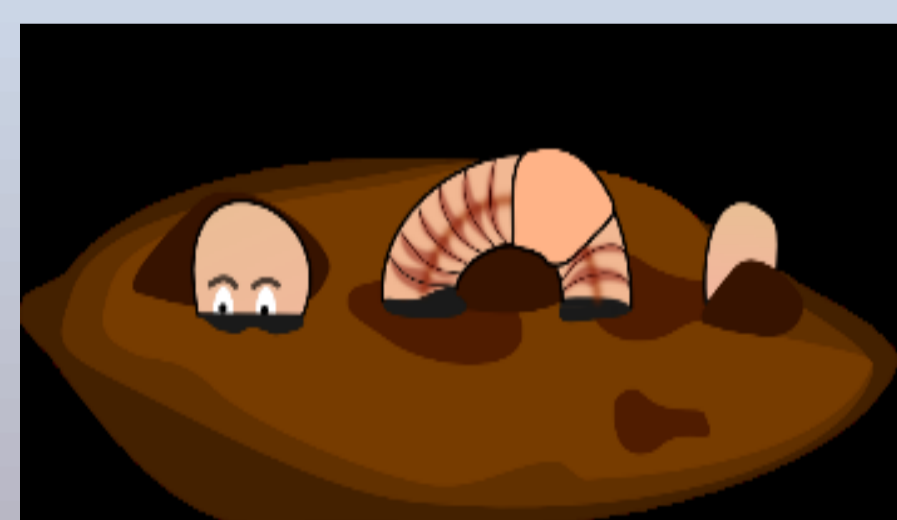
Půdní organismy patří mezi zásadní složky půdy. Existence a fungování půdy jsou nerozlučně spjaty s půdními organismy a s jejich činností. Bez půdních organismů by půda neexistovala.

Jakou mají funkci půdní organismy?

Živé organismy se významně podílejí na zvětrávání půdy a na půdotvorných procesech (pedogeneze).

Umožňují koloběh látek v ekosystému – dekompozitoři rozkládají odumřelou organickou hmotu vytvořenou primárními producenty a následně konzumenty v potravních řetězcích a exudáty uvolněné kořeny rostlin do půdy. Část této organické hmoty je rozkladem opět zpřístupněna primárním producentům (např. rostliny) a z části tvoří v procesu humifikace důležité organické látky – humus.

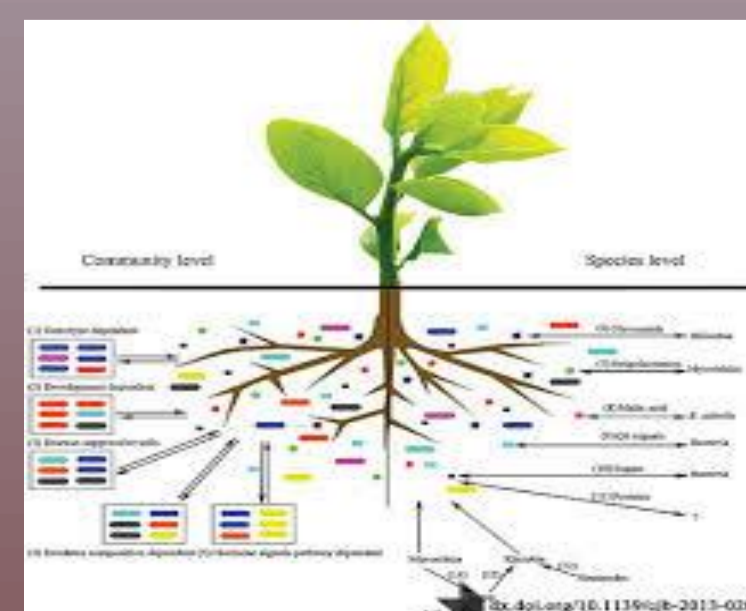
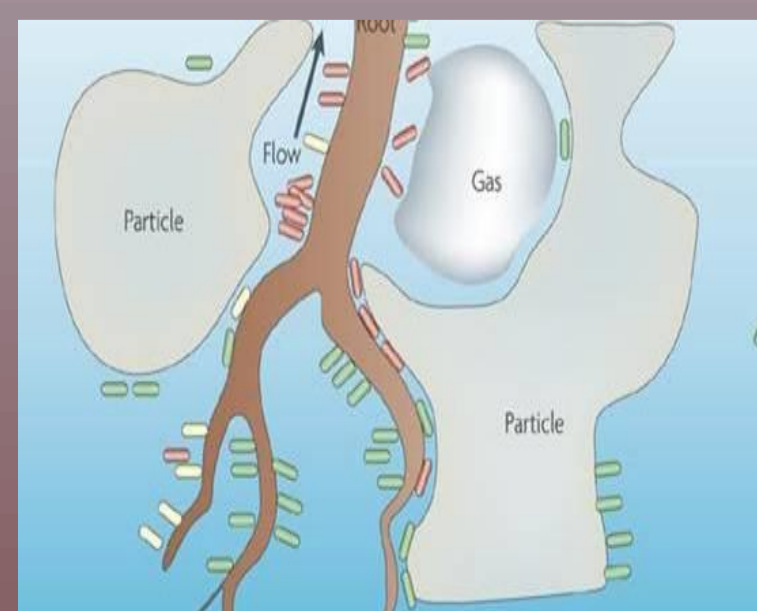
Půdu promíchávají – živé organismy se v půdě pohybují a promíchávají minerální a organické půdní částice. Půda se tak obohacuje o humus v hlubších vrstvách a má rovnoměrnou kvalitu po celé hloubce. Půdu zkyprují.

Díky půdním organismům dochází k tvorbě strukturních půdních agregátů (pomocí tmelivých látek). Svou činností tak způsobují, že se půda nezhutňuje, neslěhává a je v ní dostatek pórů pro výměnu plynů a především může lépe vstřebávat a akumulovat více srážek.

Mikroorganismy jsou nejaktivnější ve rhizosféře.

Edafon má nezastupitelnou roli, co se týče úrodnosti půdy.

